

**Etelä-Savon
maakuntaliitto**

Esitys

6.9.2021

Esa-Manu Etelä-Savon
maakunnallinen nuorisovaltuusto

Jokainen nuori on asiantuntija

Esitys hyvinvointialueen valmistelulle ja Etelä-Savon maakuntaliitolle

Etelä-Savon maakunnallisen nuorisovaltuuston esitys maakunnallisen nuorisovaltuuston vakiinnuttamisesta osaksi tulevaisuuden hyvinvointialuetta

Etelä-Savon maakunnallinen nuorisovaltuusto (myöhemmin Esa-Manu) perustettiin kesällä 2019 ja on ollut toiminnassa siitä lähtien. Esa-Manu koostuu kuntien nuorisovaltuustojen nimeämistä edustajista, sekä vapaan haun kautta valituista jäsenistä. Kuka tahansa 13–25-vuotias eteläsavolainen nuori voi hakea mukaan Esa-Manuun. Ryhmä kokoustaa aktiivisesti ja toimii maakunnan nuorten äänenä.

Etelä-Savon maakunnalliselle nuorisovaltuustolle on myönnetty vuonna 2021 puhe- ja läsnäolo-oikeus maakuntavaltuustoon ja maakuntahallituksen puheenjohtaja on toiminut linkkinä Esa-Manu:n ja maakuntahallituksen välillä. Esa-Manu toimii edunvalvonta-, viestintä- ja vaikutuskanavana. Esamanulaiset edustavat erilaisissa ohjausryhmissä ja johtoryhmissä sekä kertaluontoisissa tilaisuuksissa (hankkeiden ohjausryhmät, soteuudistuksen viestintäryhmä ELO johtoryhmä ym.) Lisäksi esamanulaiset tuovat näkemystä maakuntaliiton eri prosesseihin (toimeenpanosuunnitelma, maakuntastrategia, Äes-strategia, maakuntaohjelma, kyselyt, vierailut ym.) Esa-Manu haluaa, että laajat osallistumismahdollisuudet maakunnassa saavat hyvinvointialueella jatkoa siten, että he saavat puhe- ja läsnäolo-oikeuden tärkeisiin maakunnallisiin toimielimiin.

Tällä hetkellä Esa-Manu toimii maakuntaliiton alaisena, ja toimintaa on pilotoitu Emc2 Nuorten osallisuudesta energiaa Etelä-Savoon-hankkeessa. Ohjauspanos on tullut hankkeen kautta. Esa-Manu:n toimintasääntöjä päivitettiin vuonna 2021 niin, että maakunnallisen nuorisovaltuuston toimikausi on kaksi vuotta.

Hyvinvointialueen lain 32. pykälässä lukee, että aluehallituksen on asetettava nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi hyvinvointialueen nuorisovaltuusto tai vastaava nuorten vaikuttajaryhmä. Sote-uudistuksen alueellisen toimeenpanon johtamisen ja osaamisen tiekartassa on taas mainittu, että

osallisuustoimielinten kokoaminen on yksi kriittinen osatehtävä. Kriittiset osatehtävät ovat sellaisia, jotka on toteutettava, jotta hyvinvointialueen toiminta voi käynnistyä aikataulun mukaisesti.

Varmistamalla jo toiminnassa olevan nuorisovaltuuston jatkuvuus, vähennetään työmäärää myöhemmältä ajalta. Tällä hetkellä riskinä on, että hyvin aloitetun toiminnan jatkuvuus katkeaa ja toiminta täytyy aloittaa myöhemmin kokonaan alusta. Etelä-Savon maakunnallinen nuorisovaltuusto esittää, että kyseinen ryhmä nimettäisiin tulevan hyvinvointialueen nuorisovaltuustoksi jo väliaikaishallinnon aikana ja ryhmän toiminta ja resurssit varmistettaisiin osana väliaikaista hyvinvointialuetta tammikuusta 2022 lähtien.

Jotta toiminta olisi mielekästä ja vaikuttavaa, tarvitaan myös resursseja toiminnan tueksi. Etelä-Savon maakunnallisen nuorisovaltuuston kulut muodostuvat kokonaisuudessaan kokouspalkkioista, matkakorvauksista, kokoustiloista ja -tarjoiluista, ohjaavan aikuisen työajasta sekä toimintarahasta. Nuorisovaltuusto esittää, että ryhmälle tarjotaan matkakorvaukset, kokouspuitteet sekä riittävä työntekijäresurssi tammikuusta 2022 lähtien.

Esa-Manu:n ohjaavan työntekijän toimenkuvaan kuuluu kokousten koordinointi, viestiminen, tukena oleminen ja vaikutustyöhön kasvattaminen. Työntekijä toimii siltojen rakentajana eri maakunnallisten toimielinten välillä ja mahdollistaa nuorille vaivattomamman tavan osallistua päätöksentekoon.

Laki hyvinvointialueesta tukee lasten ja nuorten laajempaa kuulemistä, sillä pykälän 29 mukaan kaikilla hyvinvointialueen asukkailla ja palvelujen käyttäjillä tulee olla oikeus osallistua ja vaikuttaa hyvinvointialueen toimintaan. Aluevaltuustolla on vastuu, että osallistumis- ja vaikuttamistavat ovat monipuoliset ja niihin voi osallistua matalalla kynnyksellä. Aluevaltuusto yhdessä maakunnallisen nuorisovaltuuston kanssa mahdollistaa hyvinvointialueen palveluiden kehittämisen nuortenkin näkökulmasta.

Nuoret ovat tulevaisuuden asukkaita maakunnassa. Jos nuoria kuunnellaan, niin heille mieleisiä palveluita on maakunnassa, jolloin nuoret haluavat ja on mahdollista palata tai jäädä eteläsavolaisiksi. Tästä syystä nuorille on tärkeää luoda edellytykset osallistumiselle ja vaikuttamiselle myös tulevilla hyvinvointialueella. Etelä-Savon maakunnallinen nuorisovaltuusto esittää, että kyseinen ryhmä nimetään tulevan hyvinvointialueen nuorisovaltuustoksi jo väliaikaishallinnon aikana ja ryhmän toiminta ja resurssit varmistettaisiin osana väliaikaista hyvinvointialuetta tammikuusta 2022 lähtien. Lisäksi Esa-Manu toivoo, että heidät otetaan aktiivisesti mukaan valmistelutyöhön hyvinvointialueeseen siirryttäessä.

Etelä-Savon maakunnallinen nuorisovaltuusto esittää, että hyvinvointialue tekee yhteistyösopimuksen maakuntaliiton kanssa, jonka mukaan nuoret pääsevät vaikuttamaan edelleen maakunnan aluekehitykseen.

Iida Hämäläinen, Etelä-Savon maakunnallisen nuorisovaltuuston puheenjohtaja 044 2747235
kiraiida.hamalainen@gmail.com

Katri Markevitsch, Etelä-Savon maakunnallisen nuorisovaltuuston varapuheenjohtaja

Vilma Ahtiainen, Etelä-Savon maakunnallisen nuorisovaltuuston jäsen

Terhi Venäläinen, Emc2 - Nuorten osallisuudesta energiaa Etelä-Savoon- hankkeen työntekijä 040 655 9793, terhi.venalainen@esavo.fi

Viitatut lähteet: Sote-uudistuksen alueellisen toimeenpanon tiekartta
<https://soteuudistus.fi/documents/16650278/20403333/Alueellisen+toimeenpanon+tiekartta+30.6.2021.pdf/7b82bb2c-e431-17a4-df41-96b9f53438a5/Alueellisen+toimeenpanon+tiekartta+30.6.2021.pdf?t=1625055772377>

Laki hyvinvointialueesta (611/2021)